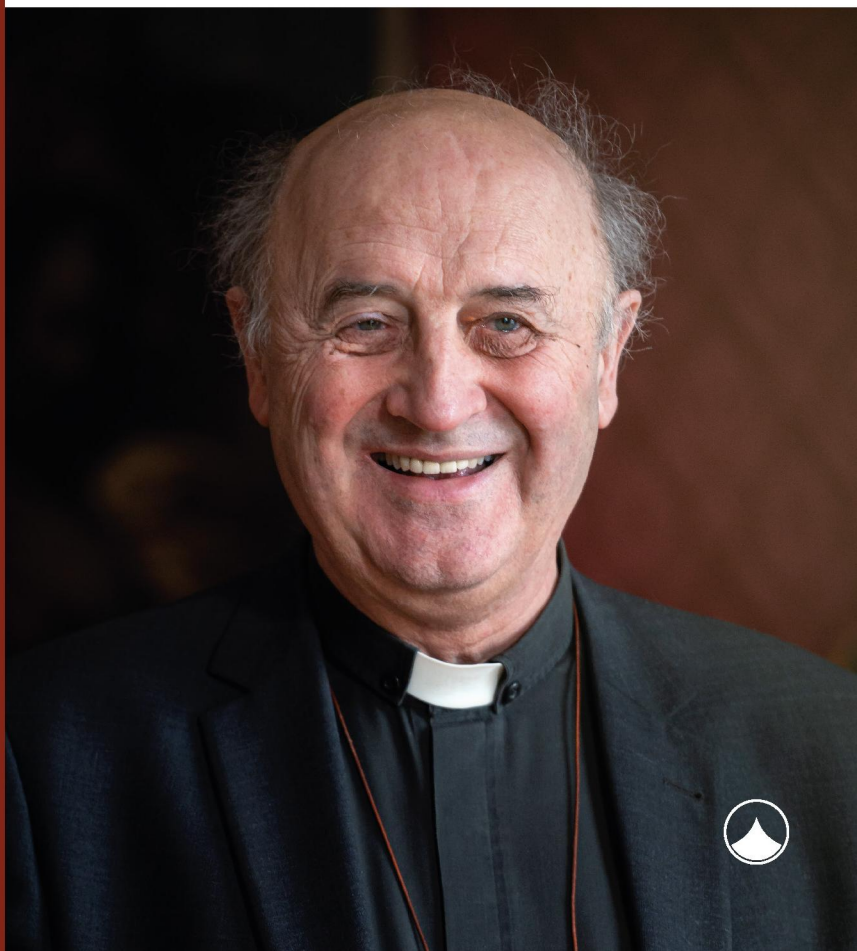

Zbožnost je užitečná ke všemu

Jan Graubner

Jan Graubner

Zbožnost je užitečná ke všemu

KARMELITÁNSKÉ
NAKLADATELSTVÍ

Graubner, Jan, 1948-

Zbožnost je užitečná ke všemu / Jan Graubner. – V Praze : Karmelitánské nakladatelství, 2021. – 108 stran. – (Inspirace ; svazek 20)

Obsahuje bibliografické odkazy

ISBN 978-80-7566-216-3 (brožováno)

* 2-532.2/-534 * 27-184 * 2-145.3 * 27-423.7 * 27-584 * 27-4 *
27-662:3 * 2:316.644 * 2-474-256-277 * 2-231 * (0:82-4) * (0:82-84)

– zbožnost

– Bůh a člověk

– Boží vůle

– křesťanské ctnosti

– duchovní život

– křesťanský život

– křesťanství a společnost

– náboženské názory a postoje

– biblická interpretace

– biblické citáty

– úvahy

– citáty

27-4 – Praktická teologie. Morální teologie [5]

„Pomozte mi děkovat“

Zkušenost s covidem

Zkušenost s těžkým bojem proti covidu nepřeji nikomu. Já jsem ho zvládl především díky velké duchovní podpoře tisíců lidí, kteří se za mé zdraví modlili, a skvělé péči lékařů. Když mě na oddělení ARO navštívil ředitel fakultní nemocnice, mluvili lékaři o obdivuhodně rychlém zlepšování mého vážného zdravotního stavu. Zaujala mě stručná reakce pana profesora Havlíka: *Tělo je jen odrazem ducha.*

Možná jsem myslel na duchovní sílu jednotlivce, ale já v té chvíli opravdu myslel na sílu modlitby těch tisíců věřících. Cítil jsem, že tato síla mě nesla. Deně jsem všem žehnal. Těmito řádky bych rád všem poděkoval za duchovní podporu a taky se rozdělil o myšlenky, které se mi honily hlavou zvláště v nocích, které se zdály moc dlouhé. Stále se mi vracela slova svatého Pavla: *Zbožnost je užitečná ke všemu* (1 Tim 4,8). Tady jsem konkrétně zakoušel souvislost duchovního života a zdraví.

Životní zkouška je záležitostí krátkého času, ale je jí možné rozumět jen v souvislosti s celým životem a jeho směřováním. Ježíše Opuštěného, kterého

jsem poznal skrze Chiaru Lubichovou, jsem si zvolil v kněžském mládí za Snoubence své duše. Bylo to proto, že jsem tehdy objevil, že Ježíš miluje nejvíc právě ve chvíli nejtěžšího utrpení, které ho nezlomí. On nevinný umírá z lásky za hříšníky. V opuštěnosti od lidí i od Otce volá na kříži: *Žízním*. Sám je výkřikem, sám se z lásky stává ničím..., a je všecko. Sám Boží Syn křičí v extrémní situaci: *Bože můj, proč jsi mě opustil?* A žádná odpověď. Bůh mlčí. Ježíš přesto dokáže zvolat: *Do tvých rukou svěřuji svého ducha*. K tomu se nedá dodat nic. Člověk musí zmlknout. Hluboké ticho je plné úžasu. Jak neodpovědět velkorysým: *Tady jsem?* V mém životě se ukázal jako Ženich vždycky věrný. Já to o sobě rozhodně říct nemohu, protože jsem jej v mnoha podobách nepoznal nebo nepřijal. Ale on ukázal, že stačí obejmout bolest, neporozumění, problém, starost, a i když se problém nevyřeší a bolest neodejde, prožívám jeho blízkost, osobní setkání s ním.

To jsem si znovu uvědomil v minulých týdnech, když přišel covid. Nemoc se u mě projevila velkými zimnicemi, někdy až třikrát denně, a někdy to byl dvou- až tříhodinový zápas. Viděl jsem, že nejsem schopen se postarat vůbec o nic, že se vysoké ideály zužovaly jenom na to, abych se přestal konečně chvět. Viděl jsem, že si nejen nemohu dělat žádný plán, ale že nemůžu udělat v životě už vůbec nic, protože všechno je mi vzato z rukou a brzy může být konec. Když taková zkouška přešla, tak jen tím, že zimnici vystřídal vysoká horečka, a vše se znovu opakovalo.

Při jedné z posledních takových zimnic ale přišel úžasný pokoj, protože jsem si právě v této nicotě,

v této bídě, v této bezvýchodnosti uvědomil: Přichází on a já už přece nemusím chtít nic víc. Ničeho víc už přece nemůžu nikdy dosáhnout, než abych byl v něm. To přineslo pokoj, který mě zbavil napětí a bolesti. Ježíš se ukázal jako větší než všechno ostatní. V té chvíli bylo možné říci: Staň se tvá vůle, teď už netoužím po ničem, jenom po tom, aby se stalo, co chceš ty. Jestli mne v této chvíli voláš ze světa, říkám: *Zde jsem. Jsem připraven.*

Ne, že bych byl připraven množstvím dobrých skutků nebo mohl říct, že jsem splnil vše, co ode mne Bůh žádal, ale jsem připraven přijmout tvé milosrdenství, které je bezmezné a které je mou jedinou šancí, protože já už nemohu udělat absolutně nic než přijmout to, co dáváš ty. Pak mi přišlo, že nesmím být sobecký, proto říkám: *Pane, ano, chceš-li, půjdu s tebou v této chvíli. Ty se však postarej o všechno, o ty, ke kterým jsi mě poslal sloužit. Nezvládl jsem to tak, jak by to potřebovali, protože jsme slabý a úkoly i očekávání mě vždycky přesahovaly. Nemyslím si, že pro ně mohu ještě něco udělat. Ale kdyby sis to myslel ty, nezdráhám se další práce a jsem ochoten pokračovat. Pokud mi ještě nabídneš čas a sílu, nechci z toho nic pro sebe. Všechny další dny by byly jaksi navíc a budou patřit tobě.*

V nemocnici se nedokážu dlouho soustředit. Modlitby jsou krátké, ale svěřuji Bohu zvláště ty, ke kterým jsem byl poslán, s vděčností žehnám všem, kteří se za mě modlí. Sám nechci nic. Ať rozhodne Pán. Víím, že lékaři hovoří o krizi a sepsi, ale v duši mám hluboký pokoj. Věřím, že Boží láska ukáže to nejlepší. Jestli modlitby lidí, kteří za mě prosí, nebudou vyslyšeny tak, abych se uzdravil, pak prosím,

aby byly vyslyšeny tak, že se sejdeme u Pána. To by byl požehnaný plod těchto zkoušek. Děkuji, moc děkuji. Vím, že je za co děkovat. Vzpomínám na jednu z posledních proseb kardinála Vlka, který žádal lidi: *Pomozte mi děkovat.*

N. B.: Dnes mám radost nejen z postupného návratu zdraví, ale i ze spontánního projevu živého společenství víry, které věřící ukázali modlitbou, jejíž plody nejsou daleko od zázraku. Naše církve přes všechny chyby a krize neumírá. Ona žije, zjevuje se v ní Boží moc. Bohatí touto zkušeností můžeme pokračovat v modlitbě za úplné zastavení pandemie a za návrat lidských srdcí k Bohu. Já pak musím prosit taky za to, abych splnil, co jsem v těžké chvíli sliboval.

Pohled, který hledá druhého

Duchovní život a zdraví

Když se mluví o zdraví, někdy se myslí na zdraví tělesné, duševní či duchovní. Mluví se také o zdravé společnosti či zdravé víře a nauce. Nepíšu vědecké pojednání, ale o tom, co se mi na lůžku honilo hlavou, co jsem si vybavoval z četby a promýšlel. Myslím na zkušenosti církve, které nás mohou povzbudit k potřebným duchovním krokům na cestě k hodnotě, kterou si každý chce udržet nebo získat. Když jsme nemocní, vyhledáme lékaře, snažíme se dodržovat hygienu, zdravě se stravovat i sportovat. Ale jak ovlivňuje naše zdraví duchovní život?

V Písmu čteme:

Důvěřuj Hospodinu celým srdcem, na svůj rozum nespolehej. Poznávej ho na všech svých cestách, on sám napřímí tvé stezky. Buď moudrý sám u sebe, boj se Hospodina, od zlého se odvrát. To dá tvému tělu zdraví a svěžest tvým kostem. (Př 3,5–8)

Nebo:

Bázeň před Hospodinem prodlužuje život, avšak zkrácena budou léta zločinců. (Př 3,10)

Zaujala mě tato novinová zpráva:

Věřící lidé jsou více občansky a společensky založeni než nevěřící, a i proto jsou ve svém životě šťastnější, tvrdí výsledky studie Pew Research Center: „Výsledky ukázaly, že nábožensky angažovaní lidé se více druží ve společnosti, pravidelně chodí k volbám nebo se zapojují do různých společenských aktivit ve své komunitě. Naproti tomu ateisté v tomto ohledu značně zaostávají.“¹

Odkud křesťané čerpají?² Zkušenosti světců ukazují na soulad s Bohem. Například svatý Vincenc z Pauly, patron Charity a zakladatel vincentinů, říká:

Kdo jde po cestě Boží vůle, toho Bůh podpírá a uvidíte, že zítra, pozítří, po celý týden, po celý rok a nakonec po celý život bude v neustálém pokoji a míru. Když ho srovnáte s těmi, kteří se řídí svými náklonnostmi, uvidíte, že všechny jeho skutky zazáří světlem a vždy přinášejí bohaté plody. Na takovém člověku je vidět značný pokrok. Ve všech jeho slovech je síla a energie. Bůh dává zvláštní požehnání všemu, co podniká.

Vincenc spolu se svatou Luisou de Marillac založil Dcery božské lásky, kterým se říká vincentky. Věnují se hlavně nemocným. Její zkušenost říká:

Plníme-li vůli Boží, získáme tím tělesné zdraví. Pokoj a klid duše, stejně jako úplná odevzdanost do Boží prozřetelnosti a láska k nejsvětější vůli — což je jeden z nejpotřebnějších úkolů duchovního života, které znám, aby člověk dospěl k dokonalosti — budou prospěšné i tělesnému zdraví.

Podobné svědectví vydává svatý Pavel od Kříže:

Pokud se týká jakéhokoliv utrpení z vyprahlosti, smutku, opuštěnosti, pokušení, nebo něčeho jiného, nejkratší cesta, jak se z toho dostat, je opravdová, pokojná odevzdanost do vůle Boží... Dám vám lék jako prostředek, který všechno léčí. Je to úplná odevzdanost do vůle Boží, když přijmete každou událost bezprostředně z jeho rukou.

Svatá Kateřina Sienská radí:

Chcete mít pokoj a klid? Dejte pryč svou vůli, protože každý zármutek pochází z vlastní vůle.

Z minulého století máme zkušenost zakladatele Opus Dei svatého Josemarie Escriva de Balaguer:

Úplné přijímání Boží vůle nutně přináší radost a pokoj — člověk nese kříž a je při tom šťastný. Tady je vidět, že Kristovo jho je sladké a břemeno lehké.

Současné myšlení nás často vede k přílišnému soustředění na sebe. Bereme se příliš vážně. Čím méně počítáme s Bohem jako absolutní jistotou, tím důležitější bývá náš názor, pohled či dojem. Bojujeme za svá práva, ale slábnou naše vztahy, protože ty předpokládají uznání a ocenění druhého a také sdílení se. Počítat s Bohem, dávat mu přednost před sebou, důvěřovat mu a spoléhat se na něj přináší osvobození od sebe samého. To považuji za nejcennější svobodu. Jestliže přenesu akcent ze svého já na Boží ty, jestliže neberu Boha jen jako služebníka

svého štěstí, ale dorostu k tomu, abych se mu daroval, přestávám se o sebe bát. Jestliže se mu odevzdám, jestliže mu patřím, mohu si být jistý, že on se umí postarat o to, co mu patří.

Cesta sjednocování se s Bohem jde přes hledání jeho vůle, přes snahu líbit se mu, dělat takové věci a tak, aby se mu to mohlo líbit. O těch, kteří milují, se říká, že si umí přečíst v očích milovaného, co jej potěší. Základem lásky je pohled, který hledá dobro druhého.

Jak milovat v různých životních okolnostech?

Hledání Boží vůle

Křesťan s jistotou ví, že Boží vůle, kterou musí plnit, je milovat. Jak ovšem milovat v různých životních okolnostech, to musí objevit. Aby mohl bezpečně poznávat Boží vůli v jednotlivých situacích, je třeba:

- Odmítat ducha světa. *Nepřizpůsobujte se tomuto světu, ale změňte se, obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohulibé a dokonalé.* (Řím 12,2)
- Naslouchat hlasu Ducha ve svém nitru okamžik za okamžikem. *Žijte duchovně a nepropadnete žádostem těla.* (Gal 5,16)
- Růst v postoji lásky. *A za to se modlím: Ať stále víc a více roste vaše láska a s ní i poznání a všestranný úsudek, abyste dovedli volit to lepší.* (Flp 1,9–10a)
- Modlit se, protože poznání Boží vůle je dar: *...nepřestáváme se za vás modlit a prosit Boha, abyste dobře poznali jeho vůli...* (Kol 1,9)

- Starozákonní prorok Daniel dostane poznání ve zjevení až po třech týdnech postu. *Od prvního dne, kdy ses rozhodl mít pochopení a pokořit se před Bohem, byla tvá prosba vyslyšena a já jsem přišel kvůli tvým prosbám.* (Dan 10,12)

Nejde při tom o nějaké mimořádnosti. Svátý Jan od Kříže varuje před touhou po mimořádných snech a věšteckých sděleních o vůli Boží, což bývá provázeno hlasy a viděními... Takový způsob poznávání vůle Boží měl své oprávnění ve Starém zákoně, který byl ještě nedokonalý, ale dnes není namístě... *Protože zákon evangelia byl již vyhlášen ..., není již důvod, abychom hledali u Boha odpověď tímto způsobem, ani pro to, aby mluvil a odpovídal jako tenkrát, protože tím, že nám dal svého Syna, nám řekl všechno... Když nám dal svého Syna, který je jeho Slovo, a on nemá jiné, řekl nám všechno jednou provždy v tomto jediném Slově a nemá už, co by říkal ..., protože to, co kdysi mluvil po částech k prorokům, řekl už v celku, když nám dal všechno, čím je jeho Syn. Proto, kdo by se dnes chtěl tázat Boha, nebo si přál nějaké vidění nebo zjevení, nejen by jednal pošetile, ale urážel by Boha, protože by neupíral oči úplně na Krista a vyžadoval by něco jiného nebo nějakou novotu.*³

Z vlastní zkušenosti mohu dodat: Někdy sice není lehké ztratit svou představu či chuť, ale snaha být v souladu s Bohem se vždycky vyplácí. Po chvílích vnitřního boje přináší pokoj a radost.